

ДОНИШГОҲИ ТЕХНОЛОГИИ ТОҶИКИСТОН
ФАКУЛТЕТИ ТЕХНОЛОГИЯҲОИ
ИТТИЛООТИИ СОҲАВӢ
КАФЕДРАИ СИСТЕМА ВА ТЕХНОЛОГИЯҲОИ ИТТИЛООТӢ

БАРНОМАИ КОРӢ
(SYLLABUS)

Аз фанни «Технологияи иттилоотии нав дар телекоммуникатсия»
барои донишҷӯёни ихтисоси:
1-40 01 02 02 – «Низом ва технологияҳои иттилоотӣ дар иқтисодиёт»

ДУШАНБЕ – 2015

Силлабус (барномаи кори барои донишҷӯён) дар асоси стандарти давлатии таълимии маълумоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз тарафи Вазорати Маорифи ҶТ 11.06.2004 тасдиқ шудааст, тартиб дода шудааст (барои ихтисоси 071900).

Силлабус дар ҷаласаи кафедраи Системаҳои иттилоотӣ муҳокима гардидааст.

«___» «___» с. 2015

Суратмаҷлис № ___

Мудири кафедра

н. и. т., дотс. Гафуров М.Ҳ.

Аз ҷониби Кумитаи барномаҳои кори Факултети Технологияҳои иттилоотии соҳавӣ
«___» «_____» с. 2015

Суратмаҷлис № ___

Раиси кумита

д. и. и., и.в. проф. Ашуров С.Б.

Тарғибдиҳандагон:

Гафуров М.Ҳ.

Шарапов Д.С.

Ниёзбоқиев О.С.

Абдуллоев У.Ҳ.

«___»

Офис: кафедраи «Системаҳои иттилоотӣ»

Тел _____

факс _____

А	Номи пурраи курс			Рамзи фан ФУ-3	
	Технологияи иттилоотии нав дар телекоммуникатсия				
Забони таълимӣ	Шакли санхиши чамбасти	Омӯзгор Шарапов Д.С.		Микдори Кредит	
Тоҷикӣ	Имтиҳон			4	
Намуди курс	Сол ва бахши таълим	Вақт ва макони таълимдихӣ			
		Рӯз, ҳафта	Замон	Макон	Шакли таълим
Ҳатмӣ	Соли – 4, бахши –4				

Б	Адабиёти дарсӣ
1.	Шарапов Д.С., Қодиров А.Н., Гадоев А.Ф. Технологияи иттилоотии шабакавӣ - Душанбе, Ахмад Рузи. 2015. – 256 с.
2.	Комилов Ф.С., Шарапов Д.С. Информатикаи тадбиқӣ/ Китоби дарсӣ. - Душанбе, Бахт LTD 2009 – 368с.;
3.	Комилов Ф.С., Шарапов Д.С. Технологияи информатсионӣ/ китоби дарсӣ барои хонандагони сифҳои 9. - Душанбе, КВД “Комбинати полиграфӣ”, 2013 – 368с.;
4.	Гагарина Л.Г. Разработка и эксплуатация автоматизированных информационных систем: учебное пособие. –М.: ИД «Форум»: ИНФРА-М», 2013. -384с.;
5.	Данько, Т. П. Электронный маркетинг: Учебное пособие. – М.: ИНФРА-М, 2003;
6.	Юрасов, А. В. Электронная коммерция: Учебное пособие. – М : Дело, 2003.

В	Самти фан, фанҳои ёрирасон, шарҳи мухтасар
Самти фан: Ба донишҷӯён омӯзонидани: - афзорҳои асосии телекоммуникатсионӣ. - таҳияи системаҳои амн дар соҳибкории электронӣ - усулҳои тарҳрезии системаҳои иттилоотӣ.	
Фанҳои ёрирасон: Барои аз худ намудани фанни мазкур донишҷӯён фанҳои информатика, асосҳои барномасозӣ, дастаи барномаҳои офисӣ, математикаи элементарӣ ва асосҳои забони англисӣ лозим мегарданд.	

Шарҳи мухтасар:

Мазмуну муҳтавои фанни таълимӣ ба талаботҳои омоданамудани мутахассисон дар идоракунии телекоммуникатсионӣ ва муносибатҳои муосири хоҷагидорӣ соҳаҳои хизматрасонӣ мусоидат менамояд. Дар он саҳми Технологияи иттилоотӣ шабакавӣ таҳлил гардида, хусусиятҳои баҳрабардории технологияи компютерӣ дар телекоммуникатсия ва низомҳои саросарии ҷойбандкунӣ баррасӣ гардидааст. Дар ин фан як қатгор низомҳои ҷойбандкунии чиптаҳои нақлиётҳои мухталиф, низомҳои нисбатан муваффақи фаъолияти меҳмонхонаҳо, асосҳои тичорати электронӣ дар сайёҳӣ ва саҳми Интернет дар тичорати туристӣ, ҷамъиятҳои маҷозӣ, технологияи низомҳои геоиқтимоотӣ ва ғайра дида баромада шудааст.

Г Мақсад ва вазифаи фан**Мақсад:**

Дониш ва малакаи кор бо системаҳои телекоммуникатсионӣ дар самти тичоратӣ электронӣ

Вазифа:

Шиносоӣ бо соҳибкорӣ электронӣ, категорияҳои тичорати электронӣ, низомҳои пардохтҳои электронӣ, ҳифзи иттилоот ва протоколҳои амнияти иттилоотӣ дар шабакаҳои телекоммуникатсионӣ.

Д	Хафта	Соат	Машғулиятҳои назариявӣ, амалӣ ва озмоишӣ, мундариҷа ва миқдори соатҳо	Адабиёт
ОҒОЗИ ҲАФТАҲОИ ТАҲСИЛИ МАРҲИЛАИ ЯКУМ				
1	1	1	Лексияи №1 Мафҳуми тичорати дар шабакаҳои компютерӣ ва категорияҳои он	1[3-7]
	2	2	Дарсҳои озм. №1 ва №2 Категорияҳои тичорати электронӣ	2[13-14]
2	1	1	Лексияи №2 Низомҳои аввалин дар тичорати электронӣ	1[13-16]
	2	2	Дарсҳои озм. №3 ва №4 Протоколҳои пардохтҳои электронӣ	6[102-110]
3	1	1	Лексияи №3 БЕХАТАРИИ ТРАНЗАКСИЯҲО	1[25-34]
	2	2	Дарсҳои озм. №5 ва №6 Қалби Интернет дар тичорати электронӣ	6[148-162]
4	1	1	Лексияи №4 Усулҳои рамзгузорӣ, имзои электронӣ ва шаҳодатномаҳои электронӣ	4[34-38]
	2	2	Дарсҳои озм. №7 ва №8 Истифодабарии калидҳои кушода ва махфӣ. Алгоритмҳои калидҳои симетрӣ ва ассиметрӣ	6[148-160]
5	1	1	Лексияи № 5 ПРОТОКОЛҲО ВА СТАНДАРТҲОИ БЕХАТАРИИ ПАРДОХТҲОИ ЭЛЕКТРОНӢ	4[52-55]
	2	2	Дарсҳои озм. №9 ва №10 протоколи SSL ва стандарти SET	6[161-156]

6	1	Лексияи № 6 <i>ТАЪМИНОТИ БЕХАТАРИИ ХАРИДУФУРУШИ ЭЛЕКТРОНИЙ</i>	1[45-55]
	2	Дарсҳои озм. №11 ва №12 <i>ТАЪМИНОТИ ЭЛЕКТРОНИИ ПУЛИЮ МОЛИЯВӢ ДАР ИНТЕРНЕТ</i>	1[45-55]

Номгӯи саволҳо барои супоридани санҷиши фосолавии якум

1. Тиҷорати электронӣ чист?
2. Кадом категорияҳои тиҷорати электрониро медонед?
3. Афзалиятҳои EDI кадомҳоянд?
4. Низомҳои аввалини тиҷорати электронӣ кай ва дар кучо пайдо шудаанд?
5. Ҷалби Интернет дар e-commerce аз кадом омилҳо вобаста аст?
6. Афзалиятҳои XML кадомҳоянд?
7. Хадамотҳои Интернет дар ташкили тиҷорати электронӣ аз кадом омилҳо вобаста аст?
8. Технологияи «муштарӣ – сервер» чист?
9. Ҷояҳои асосии технологияи «муштарӣ – сервер» кадоманд?
10. Технологияи ADSL чӣ гуна технология мебошад?
11. Афзалиятҳои технологияи ADSL кадомҳоянд?
12. Назоратро дар Интернет кадом ташкилот ба ӯҳда дорад?
13. Вазифаҳои провайдерҳои Интернет кадомҳоянд?
14. Кадом навъи провайдерҳои Интернет мавҷуданд?
15. Хоситиҳои хизматрасониҳои пулакӣ, қисман ройгон ва ройгон чӣ гуна фаъолият мекунанд?
16. Бехатарии иттилоотӣ чист?
17. Кадом омилҳо ба рушди тиҷорати электронӣ монеъа эҷод мекунанд?
18. Барои бехатарии иттилоотӣ дар Интернет аз кадом усулҳо истифода мебаранд?
19. Криптография чист?
20. Кадом алгоритмҳои криптографиро медонед?
21. Таъиноти имзои рақамӣ ва шаҳодатномаҳои электронӣ аз чӣ иборат аст?

МАЪЛУМОТИ МУХТАСАРДАР БОРАИ ДАРСҲОИ НАЗАРИЯВӢ

Лексияи №1. Мафҳуми тиҷорати дар шабакаҳои компютерӣ ва категорияҳои он
Дар ин мавзӯ донишҷӯён бо мафҳуми соҳибкории электронӣ, тиҷорати электронӣ, категорияҳои тиҷорати электронӣ шинос мешаванд

Лексияи №2 Низомҳои аввалин дар тиҷорати электронӣ
Дар ин лексия Низомҳои аввалини тиҷорати электронӣ ва Ҷалби Интернет дар e-commerce дида баромада мешавад мешавад.

Лексияи №3 БЕХАТАРИИ ТРАНЗАКСИЯҲО
Амнияти иттилоотӣ дар шабака. Афзорҳои ҳифзи иттилоот дар тиҷорати электронӣ.

Лексияи №4 Усулҳои рамзгузорӣ, имзои электронӣ ва шаҳодатномаҳои электронӣ

Моҳияти рамзбандии иттилоот. Алгоритмҳои рамзбандӣ ва рамзкушоии иттилоот
Лексияи №5 ПРОТОКОЛҲО ВА СТАНДАРТҲОИ БЕХАТАРИИ ПАРДОХТҲОИ ЭЛЕКТРОНӢ Низомҳои пардохт ва ҳелҳои онҳо.
Лексияи №6 <i>ТАЪМИНОТИ БЕХАТАРИИ ХАРИДУФУРҶШИ ЭЛЕКТРОНӢ</i> Таснифи мағозаҳои электронӣ ва муайянкунии эътимоднокии онҳо.

Д	Ҳафта	Соат	Машғулиятҳои назариявӣ, амалӣ ва озмоишӣ, мундариҷа ва миқдори соатҳо	Адабиёт
ОҒОЗИ ҲАФТАҲОИ ТАҲСИЛИ МАРҲИЛАИ ДУЮМ				
7	1		Лексияи №7 Протоколҳо ва стандартҳои беҳатарии пардохтҳои электронӣ	4 [55-60]
	2		Дарсҳои озм. №13 ва №14 Ҳифзи харидуфурӯши электронӣ бе харочотҳои иловагӣ	2 [88-97]
	1		Лексияи №8 Захираҳои иттилоотӣ	1 [96-105]
	2		Дарсҳои озм. №15 ва №16 Таснифи захираҳои иттилоотии Интернет додашудаҳои	
9	1		Лексияи №9 Низомҳои пардохт дар Интернет	2 [125-136]
	2		Дарсҳои озм. №17 ва №18 Корти пластикӣ ва смарт-кортҳо	6 [278-280]
10	1		Лексияи №10 Низомҳои баҳрабардорӣ аз пулҳои электронӣ	1 [159-166]
	2		Дарсҳои озм. №19 ва №20 Пулҳои электронӣ дар асоси смарт-корт	2 [168-173]
11	1		Лексияи №11 Арбитраж дар тичорати электронӣ	2 [168-173]
	2		Дарсҳои озм. №21 ва №22 Интернет-трейдинг	1 [174-175]
12	1		Лексияи №12 Системаҳои ҷойбандкунӣ дар ҷаҳонгардӣ	2 [180-183]
	2		Дарсҳои озм. №23 ва №24 Тарзҳои ҷойбандкунии on-line-и сайёҳат	2 [169-183]

Номгӯи саволҳо барои супоридани санҷиши фосилавии дуҷум

1. Низомҳои Интернетии хизматрасониҳои пулӣ ва молиявиро дар саноати туристӣ кадоманд?
2. Интернет-банкинг чист?
3. Афзалиятҳои баҳрабардорӣ аз Интернет-банкинг аз чӣ иборат аст?
4. Низомҳои пардохт дар Интернет чист?
5. Низоми тичорати электронӣ пардохт ҳангоми иҷрошавии кадом қоидаҳои амалӣ мегардад?
6. Кортиҳои пластикӣ кадом вазифаҳоро иҷро менамоянд?
7. Эътирофкунии расмӣ чист?
8. Пули электронӣ чист ва аз пулҳои маъмулӣ чӣ тафовут дорад?
9. Низоми eCash чӣ гуна низом аст?
10. Пулҳои электронӣ дар асоси смарт-корт чи тавр баҳрабардорӣ мешаванд?
11. Кадом низомҳои пардохт тавассути Интернет фаъолият кунандаро медонед?
12. Вазифаи арбитраж ва маркази аттестатсионӣ аз чӣ иборат аст?
13. Кадом протоколҳо ва стандартҳои амнияти иттилоотии шабакавиро медонед?
14. Протоколи SSL кадом вазифаро иҷро мекунад?
15. Вазифаи стандарти SET аз чӣ иборат аст?
16. Талаботҳои стандарти SET кадоманд?
17. Иштирокчиёни сохтори алоқамандии харидуфурӯши электронӣ кадомҳоянд?

МАЪЛУМОТИ МУХТАСАРДАР БОРАИ ДАРСҲОИ ЛЕКСИЯ				
Лексияи №7 Лексияи №7 Протоколҳо ва стандартҳои бехатарии пардохтҳои электронӣ Оиди пратаколҳои ҳифзи иттилоот ва стандартҳои амни иттилоотӣ маълумот дода мешавад..				
Лексияи №8 Захираҳои иттилоотӣ Таснифи захираҳои иттилоотӣ дар телекоммуникатсионӣ гузаронида мешавад				
Лексияи №9 Низомҳои пардохт дар Интернет Низомҳои пардохт шарҳ дода мешаванд.				
Лексияи №10 Низомҳои баҳрабардорӣ аз пулҳои электронӣ Дар ин лексия дар бораи пулҳои электронӣ маълумот дода мешавад.				
Лексияи №11. Арбитраж дар тичорати электронӣ Дар бораи Арбитраж маълумот дода мешавад.				
Лексияи №12 Системаҳои ҷойбандкунӣ дар ҷаҳонгардӣ Дар ин лексия маълумот низомҳои ҷаҳонгардии саросарӣ омӯхта мешаванд.				
Д	Ҳафта	Соат	Машғулиятҳои назариявӣ, амалӣ ва озмоишӣ, мундариҷа ва миқдори соатҳо	Адабиёт
ОҶОЗИ ҲАФТАҲОИ ТАҲСИЛИИ МАРҲИЛАИ СЕҶОМ				
13	1		Лексияи № 13 АСОСҲОИ НАЗАРИЯИ НИЗОМҲОИ ГЕОИТТИЛООТӢ	1[150-155]
	2		Дарсҳои озм. №25 ва №26 Ҷузъиётҳои умумии низомҳои геоиштилоотӣ	1[168-173]
14	1		Лексияи № 14 ТАСНИФИ НИЗОМҲОИ ГЕОИТТИЛООТӢ	1[199-209]
	2		Дарсҳои озм. №27 ва №28 барномаҳои амалӣ дар НГ	1[204]
15	1		Лексияи № 15 НИЗОМҲОИ ГЕОИТТИЛООТӢ ДАР ИҚТИСОДИЁТ	2[210-215]
	2		Дарсҳои озм. №29 ва №30 Моделҳои умумӣ	1[168-173]

Номгӯи саволҳо барои супоридани санҷиши фосолавии сеюм

1. Таснифи низомҳои геоиштилоотиро бо кадом роҳҳо гузаронидан мумкин аст?
2. Низомҳои геоиштилоотӣ Google Сайёраи Замин дар ҳалли кадом масъалаҳо истифода мешавад?
3. Низомҳои геоиштилоотӣ дар ҳалли кадом масъалаҳо баҳрабардорӣ мешаванд?
4. Низомҳои геоиштилоотӣ чист?
5. Афзолият ва камбудии низомҳои геоиштилоотӣ дар ҳалли кадом масъалаҳо мушоҳида мешаванд?
6. Ҷузъиётҳои умумии низомҳои геоиштилоотӣ кадоманд?
7. Вазифаҳои таъминоти барномавии низомҳои геоиштилоотӣ кадоманд?
8. Таъминоти техникаии низомҳои геоиштилоотӣ чист?
9. Системаҳои ҷойбандкунии кишварҳои собиқи шӯравӣ кадомҳоянд?
10. Системаҳои ҷойбандкунии операторҳои азим аз рӯи кадом усул кор мекунанд?
11. Системаҳои иттиҳодиявии ҷойбандкунӣ чӣ гуна фаъолият доранд?
12. Системаи ҷойбандкунии on-line-и TravelHero аз кадом ҷузъҳо иборат аст?

Маълумоти мухтасардар бораи дарсҳои лексия
Лексияи № 13 АСОСҲОИ НАЗАРИЯИ НИЗОМҲОИ ГЕОИТТИЛООТӢ Дар ин лексия дар низоми геоттилоотӣ маълумот дода мешавад.
Лексияи № 14 ТАСНИФИ НИЗОМҲОИ ГЕОИТТИЛООТӢ Дар ин лексия таснифи низоми геоттилоотӣ гузаронида мешавад маълумот дода мешавад.
Лексияи № 15 НИЗОМҲОИ ГЕОИТТИЛООТӢ ДАР ИҚТИСОДИЁТ Тарзи истифодабарии низоми геоттилоотӣ дар иқтисодиёт омӯхта мешаванд

САВОЛҲОИ ТЕСТӢ

1. Соҳибкори электронӣ чист?

- a. Ин сохтани программа аст.
- b. Модел ин навишт ё ҷонишини объекти асосӣ мебошад.
- c. Алгоритм аст.
- d. Фаъолиятро меноманд, ки бо истифодабарии имкониятҳои шабакаҳои иттилоотӣ бо мақсади бадастовардани фоида бароҳ монда мешавад.

2. Тиҷорати электронӣ чист?

- a. Ин сохтани программа аст.
- b. Модел ин навишт ё ҷонишини объекти асосӣ мебошад.
- c. Шаклҳои дилхоҳи харидуфурӯшро меноманд, ки муомилаи тарафҳо тариқи электронӣ амалӣ мешавад ва ҳуқуқи истифодабарии мол ё хизматрасонӣ аз як шахс ба шахси дигар мегузарад.
- d. Модел ин раванди барномасозӣ мебошад.

3. Соҳибкори электронӣ кадом марҳалаи асосии истифодабарӣ иборат аст?

- a. Бизнес, роҳи оҳан, савдо ва банкомат.
- b. маркетинг, истеҳсолот, савдо ва пардохт.
- c. Бо аломатҳои махсус, символҳо ва амалҳо бо онҳо бо ёрии забони табиӣ ё сунъӣ иҷро мегарданд.
- d. Иқтисодиёт, истеҳсолот, биржа ва савдо.

4. Категорияҳои тиҷорати электронӣ кадоманд?

- a. Мубодилаи информатсияро маҳз дар дохили компютер шабака меноманд
- b. business-to-computers, business-to-net, business-to-bank, bank-to-administration, bank-to-bank.
- c. business-to-business, business-to-consumer, business-to-administration, consumer-to-administration, consumer-to-consumer.
- d. printer-to-computer, business-to-setting, setting-to-administration, turizm-to-administration, consumer-to-consumer.

5. Сохтори алоқамандии байни ширкатҳо аз рӯи кадом категория амалӣ мешавад?

- a. business-to-business
- b. business-to-administration
- c. consumer-to-consumer
- d. business-to-consumer

6. Сохтори алоқамандии байни муштарӣ аз рӯи кадом категория амалӣ мешавад?

- a. business-to-business
- b. business-to-administration
- c. consumer-to-consumer
- d. business-to-consumer

7. Сохтори савдои чакана аз рӯи кадом категория амалӣ мешавад?

- a. business-to-business
- b. business-to-consumer
- c. business-to-administration
- d. consumer-to-consumer

8. Сохтори соҳибкорӣ ва маъмурият дар ТЭ аз рӯи кадом категория амалӣ мешавад?

- a. business-to-business
- b. business-to-consumer
- c. business-to-administration
- d. consumer-to-consumer

9. Системаҳои аввалини тиҷорати электронӣ кай пайдо шудаанд?

- a. 1958 дар ИҶШС
- b. 1960 дар ИМА;
- c. 1967 дар Англия;
- d. 1974 дар Италия

10. Стандартҳои мубодилаи электронии додаҳо кадоманд?

- a. DDI
- b. EDI
- c. DDD
- d. DCD

11. Хосияти асосии мусбӣи стандарти EDI кадом аст?

- a. Тамоми олам паҳн кардани тиҷорати электронӣ буда, барои ҳамаи амалиётҳои имконпазири тиҷоратӣ санадгузориҳои байни ширкатҳоро ба стандарти ягона даровардааст.
- b. Телекоммуникатсия шабакаи глобалиро меомузад.
- c. Телекоммуникатсия мубодилаи иттилоотро маҳз дар шабакаи локалӣ таъмин менамояд.
- d. Ҳама ҷавобҳо дурустанд

12. Ҷалби Интернет дар e-commerce аз кадом омил вобаста аст?

- a. Мубодилаи информасияро маҳз дар шабакаи локалӣ таъмин менамояд.
- b. Нархи пасти арзиши аслии иртиботи иттилоот.
- c. Информатсияи компютери ба сигналҳои телефонӣ ва баръакс, сигналҳои телефони ба иттилооти компютерӣ табдил медиҳад ва ба воситаи хатти телефон онҳоро паҳн менамояд.
- d. Аз ташкили бозор.

13. XML чӣ гуна хонда мешавад?

- a. Trade Data Interchange
- b. Extra Marketing Label
- c. Extensible Markup Language
- d. Exit Music Lines

14. Тиҷорати электронӣ кадом амалиётҳоро дар бар мегирад?

- a. мубодилаи иттилоот; барқароркунии ҳамкориҳо; дастгирии муштариён; фурӯши мол; пардохти электронӣ; паҳнкунии маҳсулотҳо; ташкили корхонаҳои маҷозӣ
- b. мубодилаи одамон; барқароркунии ҳамкориҳо; дастгирии муштариён; фурӯши мол; пардохти электронӣ; паҳнкунии маҳсулотҳо; ташкили корхонаҳои маҷозӣ
- c. мубодилаи техника; барқароркунии ҳамкориҳо; дастгирии муштариён; фурӯши мол; пардохти электронӣ; паҳнкунии маҳсулотҳо; ташкили корхонаҳои маҷозӣ
- d. мубодилаи нармафзорҳо; фурӯши китоб; пардохти баргагӣ; паҳнкунии маҳсулотҳои ХҚ; ташкили корхонаҳои маҷозӣ

15. Технология DSL –ро чӣ гуна шарҳ медиҳанд?

- a. Хати рақамии дутарафа
- b. Хатти рақамии муштарӣ
- c. Технологияи Принтерӣ

d. Технологияи Дискҳо, принтерҳо ва мушҳо

16. Ба технологияи асимметрии кадом технология дохил мешавад?

- a. DSL
- b. ADSL
- c. DDSL
- d. DSLD

17. Ширкатҳои провайдерӣ чӣ гуна фаъолият доранд?

- a. Дастрасӣ ба китобхонаи электронӣ.
- b. Дастрасӣ ба серверҳо.
- c. Пешниҳоди бойгонии филмҳо.
- d. Пешниҳодкунии дастрасӣ ба Интернет

18. Кадом намуди провайдерҳои Интернет мавҷуданд?

- a. UUP, UUp, DDp?
- b. ISP, IPP, PCP
- c. IIST, IISS, IISF
- d. Ҳама ҷавобҳо дурустанд

19. Моделсозии имитатсионӣ чист?

- a. Тақлид намудани ҳолатҳои имконпазир
- b. Объекти тадқиқшавандаро бо ёрии алгоритм тасвир намудан
- c. Тасвири ҳолатҳои воқеӣ
- d. Ҷадвали электронӣ

20. Бехатарии иттилоотии транзаксияҳо чист?

- a. Мубодилаи информатиёро маҳз дар дохили компютер шабака меноманд
- b. Вазъи устувори системаҳои иттилоотӣ аз таъсирҳои эҳтимоли ва мақсаднокро меноманд.
- c. Дуздии иттилоотро меноманд.
- d. Ҳама ҷавобҳо дурустанд

21. Барои ҳифзи транзаксия аз кадом усулҳо дар ТЭ истифода мебаранд?

- a. вебманӣ, вомбаргҳо, сахмияҳо
- b. рамзгузорӣ, имзои рақамӣ ва сертефикаткунонӣ
- c. рамзгузорӣ, имзо, компютер ва экран
- d. банкаматҳо, кортҳои пластикӣ, смарт-кортҳо

22. Криптография чист?

- a. Ташкил намудани алоқа байни компютерҳои як бино ё корхона
- b. Илм дар бораи ҳифзи иттилоот.
- c. Илм дар бораи амнияти чопгарҳо.
- d. Омӯзиши яктарафаи шабакаҳои компютерӣ.

23. Транзаксия чист?

- a. Ташкил намудани алоқа байни компютерҳо
- b. Алоқамандии байни иштирокчиёни харидуфурӯш дар ТЭ.
- c. Муносибати байни шабакаи саросарӣ ва маҳсллӣ
- d. Ҳама ҷавобҳо дурустанд

24. Технологияи рамзбанди чӣ вазифаро иҷро мекунад?

- a. Ташкил намудани алоқа байни компютерҳо
- b. Матни муқаррариро ба шакли махсусе табдил медиҳад, ки онро бе истифодабарии калиди махсусӣ рамзкушоӣ хондан имкон надорад.
- c. Иттилоотро бо ёрии ҳуруфи махсус табдил медиҳад.
- d. Хондани иттилоот бо ёрии монитор.

25. Имзои рақамӣ барои чӣ истифода мешавад?

- a. Телекоммуникатсия шабакаи саросариро истифода мебарад.
- b. Телекоммуникатсия мубодилаи информатиёро маҳз дар шабакаи локалӣ таъмин менамояд.

- c. Этимоднокии соатҳои электронӣ мебошад.
- d. Барои муайянкунии этимоднокии иштирокчиёни харидуфурӯш.

26. Шаҳодатномаи рақамӣ чист?

- a. Матни муқаррариро ба шакли махсусе табдил медиҳад.
- b. Матни муқаррариро ба шакли махсусе табдил медиҳад, ки онро бе истифодабарии калиди махсусӣ рамзкушӣ хондан имкон надорад.
- c. Калиди кушода ва пӯшида мебошад.
- d. Санади рақамиро меноманд, ки вазифаи вобастакунии калиди кушодаро ба корбари муайян ё замимаҳо иҷро менамояд.

27. Протоколи SSL чӣ гуна хонда мешавад?

- a. Протоколи модеми дохила ва беруна
- b. Протоколи бонкаматҳо ва смарти кортҳо
- c. Протоколи васлкунии беҳавф
- d. Протоколҳои шафтоф

28. Стандарти SET чӣ гуна хонда мешавад?

- a. Стандарти беҳавфи тиҷоратӣ
- b. Стандарти хатарноки бонкаматӣ
- c. Стандарти кортҳои пластикӣ ва кортҳои кредитӣ
- d. Алоқамандии беҳавфи электронӣ

29. Таснифи захираҳои иттилоотӣ дар Интернет?

- a. Тарзҳои пешниҳодкунӣ, аломатҳои забонӣ, аломати минтақавӣ.
- b. Тарзҳои пешниҳодкунии забони барномасозӣ, аломатҳои забонӣ англисӣ,
- c. Аломатҳои минтақавӣ ва техникӣ.
- d. Тарзҳои ҷудокунии ба зергурӯҳҳо

30. Иштирок дар торнигор бо кадом мақсад аст?

- a. Эълони ширкати сайёҳӣ.
- b. Тиҷорати электрони мебошад.
- c. Ба тамоми олам эълон ва нишон додани мавҷудияти ширкат
- d. Ба тамоми олам таълиғ намудани роҳбарон мебошад.

31. Торнигори иттилоотӣ чист?

- a. Рӯзномаҳо, маҷаллаҳо
- b. ВАО
- c. Телевизион
- d. Радио ва телевизион

32. Торнигор барои пешравии мол ва хизматрасониҳо чист?

- a. Воситаи дилгармкунии муштариён мебошад
- b. Робитаи байни муштарӣ ва сервер мебошад
- c. Воситаи оммавии пехши иттилоот мебошад
- d. Сохтори мураккаб мебошад.

33. Торнигор бо иртиботи мутақобила

- a. Барои амалишавии иртиботи мутақобила бо муштариён ва гузаронидани чорабиниҳои махсуси омӯзишӣ
- b. Воситаи дилгармкунии муштариён мебошад
- c. Робитаи байни муштарӣ ва сервер мебошад
- d. Сохтори мураккаб мебошад.

34. Мағозаи электронӣ чист?

- a. Воситаи дилгармкунии муштариён мебошад
- b. Сафҳаи ҳонагӣ бо рӯйхати хизматрасониҳои ба корбарон пешниҳодшаванда иборат мебошад
- c. Воситаи оммавии пехши иттилоот мебошад
- d. Сохтори мураккаб мебошад.

35. Торнигори хизматрасониҳои кафолатии муштариён чи вазифа доранд?

- a. Сафҳаи хонагӣ бо рӯйхати хизматрасониҳои ба корбарони пешниҳодшаванда иборат мебошад
- b. Барои амалишавии иртиботи мутақобила бо муштариён ва гузаронидани чорабиниҳои махсуси омӯзишӣ
- c. Воситаи оммавии пехши иттилоот мебошад
- d. Хизматрасониҳои профилактикӣ ва кафолатии муштариёро ширкат метавонад якбора тариқи сомонаи торнигор ба монанди сомонаҳои мағозаҳои электронӣ иҷро намояд.

36. Торнигори омӯзиши кормандони дохилии ширкат барои чи сохта мешавад?

- a. Сафҳаи хонагӣ бо рӯйхати хизматрасониҳои ба корбарони пешниҳодшаванда иборат мебошад
- b. Барои омӯзиши кормандони дохилии ширкат махсус созмон дода шудааст ва дар он мақоми хосаро ҳифз ва ҳимоя аз дастрасии номатлуб ишғол менамояд
- c. Воситаи оммавии пехши иттилоот мебошад
- d. Хизматрасониҳои профилактикӣ ва кафолатии муштариёро ширкат метавонад якбора тариқи сомонаи торнигор ба монанди сомонаҳои мағозаҳои электронӣ иҷро намояд.

37. Мақсади торнигори ҷамъияти электронии ширкат дар чист?

- a. Воситаи дилгармкунии муштариён мебошад
- b. Робитаи байни муштарӣ ва сервер мебошад
- c. Ҷамъияти электронии ширкатро эҳё намудан
- d. Сохтори мураккаб мебошад.

38. Торнигори балоиҳагирии муштарак барои чи истифода мешавад?

- a. Воситаи дилгармкунии муштариён мебошад
- b. Барои ташкил ва бароҳандозии фаъолияти муштарак мутахассисони дар масофаҳои ниҳоят дур ҷойгирбуда мусоидат менамояд
- c. Воситаи оммавии пехши иттилоот мебошад
- d. Сохтори мураккаб мебошад.

39. Низомҳои ҷустуҷӯии иттилоотӣ кадоманд?

- a. <http://www.yahoo.com>, <http://www.northernlight.com>,
- b. <http://www.mlt.com>, <http://indigo.com>, <http://www.hothot.com>,
- c. <http://www.darvoza.com>, <http://www.parvoze.com>
- d. <http://www.yahoo.com>, <http://altavista.digital.com>, <http://www.google.com>

40. Торнигор барои пешравии мол ва хизматрасониҳо чист?

- a. Воситаи дилгармкунии муштариён мебошад
- b. Робитаи байни муштарӣ ва сервер мебошад
- c. Воситаи оммавии пехши иттилоот мебошад
- d. Сохтори мураккаб мебошад.

41. Ба хотираи берунии компютер кадом афзорҳо дохил мешавад?

- a) Дискҳо
- b) Чопгарҳо
- c) Дискҳо, чопгарҳо, муш
- d) Микросхемаҳо

42. Хотирае, ки дар он лаҳзаи қорӣ иттилоот коркард мешавад, кадом аст?

- a) Хотираи ҳақиқӣ
- b) Хотираи доимӣ
- c) Хотираи фаврӣ
- d) Хотираи берунӣ

43. Кадом диско диски мантиқӣ мегӯянд?

- a) Дискҳои алоҳидаро
- b) Як қисми диски физикиро
- c) Флеш дискҳоро
- d) Хотираҳои берунаро

44. Сохтори иерархии (дарахтшакл) нигоҳдории файлҳо чӣ ном дорад?

- a) Сохтори дискӣ
- b) Сохтори папкагӣ
- c) Сохтори файли
- d) Сохтори дискретӣ

45. Ҳаҷми маълумоти информатсионии "Тавоно бувад ҳар ки доно бувад"-ро ёбед:

- a) 29 байт
- b) 240 бит
- c) 22 байт
- d) 284 бит

46. Дар баъзе мамлакатҳои ғарб фанни информатика чӣ гуна номгузори мешавад?

- a) Kybernetike
- b) Information tekhnology
- c) Information logic
- d) Computer science

47. Иттилоот чист?

- a) Маълумот дар бораи ягон ҳодиса, предмет, шахс, рӯйдод аст, ки сатҳи номуайянии дониши инсонро дар ҳамаи самти омӯзиш кам менамояд
- b) Усулҳои дастрасӣ ба маълумот ё коркарди он мебошад
- c) Усулҳои функунӣ, нигоҳдорӣ, коркард ва интиқоли иттилоот
- d) Иттилоотони чамъият ва муҳити атроф

48. 1-Кбит - ин:

- a) 1000 бит
- b) 10 байт
- c) 112 байт
- d) 1024 бит

49. Кадоме аз ин гурӯҳи барномаҳои системаҳои омилии мебошанд?

- a) Windows, Excel, Opera, Facebook
- b) Windows, Android, Linux, Facebook
- c) Windows, Android, Linux, MacOS
- d) Ҳама ҷавобҳо дурустанд

50. Драйверҳо чӣ гуна барнома мебошанд?

- a) Барномаҳои системаи омилии буда кори файлҳоро идора мекунанд
- b) Барномаҳои системаи омилии буда файлҳоро ба бойгонӣ равон мекунад
- c) Барномаҳои системаи омилии буда файлҳоро аз бойгонӣ хориҷ мекунад
- d) Барномаҳои махсус, ки кори афзорҳои ба компютер насбшавандаро идора мекунанд

Санҷиши марҳилавии якум Маҳаки холгузори	Меъёри холҳо	Холҳои Воқеӣ
1. Давомот	Аз 0 то 5	
2. Иҷрои корҳои семестрӣ дар мӯҳлати муқаррарнамудаи омӯзгор	Аз 0 то 10	
3. Натиҷаи санҷиш	Аз 0 то 15	
Ҷамъ	30	

Санҷиши марҳилавии сеюм Маҳаки холгузори	Меъёри холҳо	Холҳои Воқеӣ
1. Давомот	Аз 0 то 2	

2. Панҷ талаботи рақобатпазирии донишҷӯ	Аз 0 то 9	
3. Чорабиниҳои мувофиқашуда	Аз 0 то 3	
Ҷамъ	14	

Е	Натиҷаҳои назоратҳои марҳилавӣ	Меъёри холҳо	Холҳои Воқеӣ
	1.Назорати васатии якум	Аз 0 то 30	
	2.Назорати васатии дуҷум	Аз 0 то 30	
	3.Назорати васатии сеҷум	Аз 0 то 14	
	4.Назорати ниҳой	Аз 0 то 26	
	Ҷамъ	100	

ШАКЛИ НАЗОРАТ ВА МАҲАКҲОИ БАҲОГУЗОРӢ				
Ифодаи рақамии холҳо		Ифодаи харфии холҳо	Ифодаи холҳо бо фоиз	Баҳо тибқи низоми анъанавӣ
4,00	10	A	95 - 100	Аъло
3,67	9	A-	90 – 94	
3,33	8	B+	85 -89	Хуб
3,00	7	B	80 – 84	
2,67	6	B-	75 – 79	
2,33	5	C+	70 -74	Қаноатбахш
2,00	4	C	65 -69	
1,67	3	C-	60 -64	
1,33	2	D+	55 - 59	
1,00	1	D	50 - 54	
0,00	0	F	0 - 49	Ғайриқаноатбахш

САВГАНДИ ОМУЌЗГОР

(аз лиҳози арзишҳое, ки Сукрот ба онҳо
ишора намудааст)

Ба номи шогирд ва барои тамаддуни башарият ЧУНИН САВГАНД ЁД МЕКУНАМ:

- ✚ Эҳтиром ба шахсияти шогирдавро новобаста аз синну соли ба балоғатрасии ӯ ба ҷо меорам;
- ✚ Худро масъули саломатии ҷисмонӣ ва ахлоқии шогирдон медонам;
- ✚ Истеъдоди азалии шогирдавро ба манфиати ӯ ва атрофиёнаш тақвият мебахшам;
- ✚ Иродаи мустаҳками шогирдавро нашикаста, дар ҳама ҳолат ба дастгирии ӯ омода мебошам;
- ✚ Роҳи шинохти олавро ба ӯ нишон медиҳам;
- ✚ Ёро дар ҳолати бесаводӣ ва ноумедӣ намегузорам;
- ✚ Роҳи расидан ба олами зебӣ ва хушбахтиро нишон медиҳам ва дар тафаккури ӯ эҳсоси беҳшавиро бедор месозам;
- ✚ Ёро ба талоши Ҳақиқат ва Таҳаммули ғалатҳо раҳнамун месозам.

ҲАМЧУНИН САВГАНД ЁД МЕКУНАМ, КИ:

- ✚ Насли ояндаро дар рӯҳияи созандагӣ тарбия намуда, ба сӯи оламе, ки барои зистан арзиш дорад, раҳнамун месозам;
- ✚ Ба шогирдон дар хоксорӣ ва таҳаммул дар ҳалли мушкилиҳо намунаи ибрат нишон медиҳам;

Бар алайҳи он амалҳои номатлубе, ки аз манфиатҳои гурӯҳӣ ва фардӣ сарчашма гирифта, барои иҷрои содиқонаи фаъолияти педагоғиям монеъ мешаванд, муқовимат нишон медиҳам.

**Ба истикболи 20-солагии
Истиқлолияти Ҷумҳурии Тоҷикистон**

**ПАНҶ ТАЛАБОТИ МУҲИМЕ,
ки барои ҷашнгирии 20-солагии
Донишгоҳи технологии Тоҷикистон ба
донишҷӯ пешниҳод мегардад:**

- 1.Таҳияи як лоиҳаи инноватсионӣ ва ё як ихтирооти эҷодии техникӣ (тахассусӣ);
- 2.Беғалат навиштани диктанти иборат аз 100 калима;
- 3.Бо яке аз забонҳои хориҷӣ озодона ҳарф задан;
- 4.Зоҳир намудани ахлоқи ҳамида ва тартиб додани модели худтакмилдиҳии касбӣ (аз нигоҳи аз худ намудани фанҳои дақиқ ва вазифаҳои тахассусӣ);
- 5.Зоҳир намудани донишҳои баланди касбӣ аз технологияи компютерӣ, алалхусус, дар як дақиқа ҳуруфчинӣ намудани на кам аз 150 аломат.

**Раёсати Донишгоҳи
технологии Тоҷикистон**